

فلسفه ماه رمضان در سیره ثامن الائمه (ع)

امام هشتم شیعیان (ع) مهمترین اثرات روزه‌داری را علاوه بر چشیدن گرسنگی و تشنگی، به یاد فقرا و مستمندان بودن، توجه به مشکلات آنها و یاد آخرت به شمار می‌آورند.

امام هشتم شیعیان (ع) مهمترین اثرات روزه‌داری را علاوه بر چشیدن گرسنگی و تشنگی، به یاد فقرا و مستمندان بودن، توجه به مشکلات آنها و یاد آخرت به شمار می‌آورند.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس، امام هشتم شیعیان، امام رضا (ع) در آستانه ماه مبارک رمضان اهل بیت خود را نزد خودشان جمع کرده و تأکید داشتند که خود را برای این ماه آماده کنند و نخستین نکته‌شان نیز روزه‌داری برای اتصال به ماه مبارک رمضان برای کسب درجات معنوی بود.

امام رضا (ع) به نقل از علی (ع) و ایشان هم به نقل از رسول خدا (ص) درباره ماه رمضان فرمودند: من تلافیه (شهر رمضان) آیه من القرآن، کان له مثل أجر من ختم القرآن فی غیره من الشهور...؛ هر کس یک آیه از قرآن کریم را در این ماه تلاوت کند نظیر آن است که تمام قرآن را در ماه‌های دیگر تلاوت کرده است، خوبی‌ها در ماه رمضان پذیرفته شده و بدی‌ها بخشیده می‌شود، و اگر به چهره برادر مؤمن خود لبخند بزند، در قیامت وی نیز بر چهره او لبخند می‌زند و او را بشارت بهشت می‌دهد.

ایشان در این باره می‌افزایند که هر کس در این ماه مؤمنی را کمک کند، خداوند قدم‌های او را در پل صراط محکم می‌کند، و هر کس در این ماه از غضب خود را باز دارد خداوند به او در روز قیامت کمک خواهد کرد، اگر فردی مظلومی را کمک کند خداوند او را در دنیا و آخرت کمک می‌کند.

امام رضا (ع) در حدیث دیگری می‌فرماید: «فلم امروا بالصوم؟ قيل لکی يعرفوا الم الجوع والعطش، فليستدلوا علی فقر الآخرة، وليكون الصائم خاشعاً ذليلاً مستكيناً مأجوراً محتسباً عارفاً صابراً علی ما اصابه من الجوع والعطش، فيستوجب الثواب مع ما فيه من الانكسار عن الشهوات وليكون ذلك واعظاً لهم فی العاجل، و...»: اگر بپرسند چرا روزه واجب شده است؟ پاسخ آن است که درد گرسنگی و تشنگی را بدانند و از این راه پی به فقر و بی‌زاد و توشه بودن آخرت ببرند، و برای اینکه روزه‌دار بر اثر ناراحتی که از گرسنگی و تشنگی برایش پیش آمده فروتنی کند و کوچکی کند و نیازمندی نشان دهد تا اجر ببرد و به حساب آورد کار خویش را و بشناسد و پایداری و مقاومت کند بر آن.

و از این جهات مستحق اجر شود، با آنچه که در آن است از قبیل جلوگیری از طغیان شهوات و کنترل هواها و اینکه موجب عبرت و موعظه‌ها باشد برای آنها در این دنیا، و تمرینی باشد برای انجام تکالیف، و راهنمایی باشد برای آنها در عالم دیگر، و بشناسند شدت مشکلات فقرا و بینوایان را در دنیا، و آنچه را که خداوند در اموالشان برای مساکین و تهیدستان واجب کرده ادا کنند.

در این حدیث شریف امام رضا (ع) فلسفه وجوب روزه را بیان کردند، علاوه بر بعد اخروی که یادآوری گرسنگی و تشنگی روز قیامت بود، توجه به مشکلات فقرا و بینوایان هم وجود داشت.

در جایی دیگر امام رضا (ع) چنین می‌فرماید: «انما امروا بالصوم لکی يعرفوا الم الجوع والعطش فيستدلوا علی فقر الآخرة» مردم به انجام روزه امر شدند تا گرسنگی و تشنگی را بفهمند و به واسطه آن فقر و بیچارگی آخرت را درک کنند.

همچنین امام رضا (ع) می‌فرماید: کان أمير المؤمنين عليه السلام لايتام ثلاث ليالٍ: ليلة ثلاث وعشرين من شهر رمضان، وليلة الفطر، وليلة التّصف من شعبان، و فيها تُقسَمُ الأرزاق والأجال وما يكون في السّنة؛ امیرالمؤمنین (ع) سه شب را نمی‌خوابید: شب بیست و سوم ماه رمضان، شب عید فطر و شب نیمه ماه شعبان؛ در این شبها، روزی‌ها تقسیم و مدت عمر و هر آنچه در آن سال رخ خواهد داد، تعیین می‌شود.

محدث نوری از کتاب فقه‌الرضا در باب روزه آورده است که امام رضا (ع) فرمود: و أكثر فی هذا الشهر المبارك من قراءة القرآن والصلاة علی رسول الله؛ در این ماه شریف قرآن زیاد بخوان و فراوان بر رسول خدا صلوات و درود بفرست.

-فقه الرضا

-عيون اخبار الرضا

-بحار الانوار

-وسايل الشيعه